

Beslutningsforslag nr. B 75. Fremsat den 18. december 2008 af Özlem Sara Cekic (SF), Thomas Adelskov (S), Mette Frederiksen (S), Eigil Andersen (SF), Marianne Jelved (RV), Morten Østergaard (RV), Line Barfod (EL) og Johanne Schmidt-Nielsen (EL)

Forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af fattigdomsydelser

Folketinget pålægger regeringen snarest muligt at fremsætte lovforslag, der indebærer,

- at loftet over kontanthjælp afskaffes,
- at 300-timers-reglen afskaffes og
- at den særlige starthjælp, som gælder alle personer, der har opholdt sig uden for Danmark i mere end 1 år inden for de seneste 8 år, afskaf-

fes og erstattes af retten til fuld kontanthjælp, herunder at unge psykisk syge på starthjælp får samme rettigheder som unge psykisk syge på kontanthjælp. Desuden pålægges regeringen at hæve niveauet for introduktionsydelsen til niveauet for kontanthjælp.

Bemærkninger til forslaget

De nedsatte kontanthjælpsydelse er med til at producere fattigdom. I dag betyder loftet over kontanthjælp, 300-timers-reglen og starthjælpen, at mange udsatte familier ender med at leve under umenneskelige vilkår.

Næsten 20.000 børn lever i dag i fattigdom, fordi deres familier lever på en af de nedsatte kontanthjælpsydelse. Det betyder i mange tilfælde, at familierne må fravælge goder, andre familier tager som en selvfølge: Offentlig transport, lægeordineret medicin, fritidsaktiviteter, ordentligt tøj og frugt og grønt til børnene¹⁾.

I 2006 blev mere end 2.500 mennesker smidt ud af deres lejlighed, fordi de ikke kunne betale huslejen. Ca. 1/3 af dem var på kontanthjælp, selv om andelen af lejere på kontanthjælp kun er 5 pct.²⁾

Vi har et reelt fattigdomsproblem i Danmark. Målet er naturligvis altid, at kontanthjælpsmodtagere skal så hurtigt tilbage i arbejde som muligt, men løsningen er ikke at presse mennesker udover, hvad de er i stand til. I dag presses mange mennesker økonomisk på trods af, at de ikke, på grund af deres nuværende fysiske eller psykiske situation, er i stand til at varetage et arbejde. Ofte rammer familiernes fattigdom børnene. Hvis vi vil bryde den negative sociale arv, nytter det ikke at presse disse familier yderligere. Det vil tværtimod hensætte endnu flere familier i udsigtsløs fattigdom.

Regeringen fastholder de lave ydelser i håb om, at den straf, det er at fratage familierne deres forsørgelsesgrundlag, vil »motivere og hjælpe« forældrene til at komme i arbejde. Men ofte er det børnene, der betaler prisen. Det er uanstændigt, at vi skal acceptere den form for fattigdom i så rigt et samfund som dagens Danmark. Men det er også samfundsmæssigt urentabelt, fordi det i sidste ende vil give langt flere og langt større problemer, hvis vi lader så mange børn vokse op i fattigdom og på den måde forstærker den negative sociale arv.

300-timers reglen

Der er i dag omkring 900 familier, der rammes af

300-timers-reglen, og omkring 1.600 børn, der lever i familier, der er berørt af reglen (jf. SOU alm. del – svar på spm. 312, 2007-08, 2. samling). En familie med 2 børn vil typisk ende med et rådighedsbeløb, der er 4.603 kroner mindre, end hvis de var på kontanthjælp.³⁾ En femtedel af de mennesker, der mistede deres kontanthjælp som følge af 300-timers-reglen, har undladt at betale husleje inden for de seneste tre måneder, og 57 pct. har lånt penge af familie og venner.⁴⁾ Med Regeringens bebudede stramning af reglen til en 450-timers-regel vil flere blive ramt og miste retten til kontanthjælp.

Starthjælp

Der er i dag omkring 4.800 personer på starthjælp eller introduktionsydelse. Og omkring 3.600 børn lever i familier, der modtager starthjælp (jf. SOU alm. del – svar på spm. 312, 2007-08, 2. samling). En familie med 2 børn vil typisk ende med et månedligt rådighedsbeløb, der er 7109 kroner (2005-priser) mindre, end hvis de var på kontanthjælp⁵⁾.

Starthjælpen fungerer reelt som en fattigdomsfælde, som fører modtagerne stadig længere væk fra at kunne blive selvforsørgende. Familiernes overskud blive brugt på at spekulere over, hvordan man får pengene til at slå til, hvilket medfører, at selvværdet daler. Samtidig er det svært at finde penge til helt basale ting, såsom transport, og en del starthjælpsmodtagere bliver stadig mere passive og »klientgjorte«.

Næsten alle flygtninge på starthjælp modtager enkeltydelse, f.eks. til medicin og behandling. CASA har vist, at 80 pct. af flygtningefamilier på starthjælp har modtaget hjælp til enkeltudgifter i løbet af et år. Selvom man ved, at familierne er i økonomisk trang, skal de igennem lange bureaukratiske ansøgningsprocedurer, hver gang der er brug for ekstra hjælp. De gentagne ansøgninger om ekstra ydelser og særlige tilskud betyder, at starthjælpen også medfører en øget administrativ byrde for de kommuner, som skal administrere den.

Loft over kontanthjælp

Der er i dag omkring 7.500 kontanthjælpsmodtagere, der rammes af loft over kontanthjælp, og der er omkring 14.750 børn, der lever i familier, der er ramt af kontanthjælpsloftet, (jf. SOU alm. del – svar på spm. 394, 2007-08, 2. samling).

Tandlægen, vintertøjet og de nye støvler bliver nedprioriteret, og sågar huslejen og medicinen undlader flere kontanthjælpsmodtagere end før at betale, viser undersøgelsen »Loft over ydelser« fra Socialforskningsinstituttet. Faktum er, at kontanthjælpsmodtagere i tre ud af fire tilfælde har mange andre problemer end ledighed. Således er ca. 70 pct. af kontanthjælps-

modtagerne, der rammes af loft over kontanthjælp placeret i matchgruppe 4 og 5, som ikke skal stå til rådighed for arbejdsmarkedet på grund af sociale, kompetencemæssige eller personlige problemer m.v.

Omkostninger ved forslaget

Det skønnes, at merudgifterne for det offentlige ved en afskaffelse af starthjælp, 300-timers-reglen og kontanthjælpsloftet bliver hhv. 180 mio. kr., 90 mio. kr. og 70 mio. kr., hvis ændringerne f.eks. sker med virkning fra den 1. januar 2009, (jf. SOU alm. del – svar på spm. 323, 2007-08, 2. samling).

Skriftlig fremsættelse

Özlem Sara Cekic (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om afskaffelse af fattigdomsydelser.

(Beslutningsforslag nr. B 75).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.

- ¹⁾ Analyse af levevilkår og fattigdom i Københavns Kommune. Københavns Kommune, december 2007. <http://www.br.kk.dk/upload/fakta%20om%20kommunen/sof/fattigdom/fattigdomrapportenfuld.pdf>
- ²⁾ Hvorfor lejere bliver sat ud af deres boliger: og konsekvenserne af en udsættelse Gunvor Christensen, Torben Heien Nielsen (SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd; 2008:09). 256 sider http://www.sfi.dk/graphics/SFI/Pdf/Rapporter/2008/0809_Uds%20E6ttelse_af_lejere.pdf
- ³⁾ Økonomiske konsekvenser af 300-timers reglen – regneeksempler Dansk Socialrådgiverforening http://www.socialrdg.dk/multimedia/300-timers_reglen_-_eks._0konomiske_konsekvenser.pdf
- ⁴⁾ 300-timers-reglen: betydningen af 300-timers-reglen for gifte kontanthjælpsmodtagere Henning Bjerregård Bach, Brian Larsen. (SFI - Det Nationale Forskningscenter for Velfærd; 2008:17). 138 sider <http://www.sfi.dk/graphics/SFI/Pdf/Rapporter/2008/0817%20300-timers%20reglen.pdf>
- ⁵⁾ Flygtninge på starthjælp Mette Blauenfeldt, Henning Hansen og Adam Johansen. CASA, 2006. 90 sider <http://ftbib/dok/FII/2006/FlygtningeStarthjaelp.pdf>